

K bezprostřednímu výkonu dozoru nad hospodařením zemských peněžních ústavů jest ustanoven stálý dozorčí orgán — komisař.

E. Směr reformní.

Značná komplikovanost v organizaci zemských peněžních ústavů a požadavek jejich organizačního zdokonalení v rámci nového hospodářského řádu vedou ke snahám dáti všem zemským peněžním ústavům na území tohoto státu společnou zákonnou úpravu, kterou by byla přesně vymezena jejich působnost a právní struktura. To ovšem úzce souvisí s reorganizačními snahami veškerého peněžnictví podle budovatelského programu Gottwaldovy vlády. Peněžnictví má být reorganisováno podle potřeb plánovaného hospodářství, při čemž vedoucí myšlenkou má být zásada soustředění všech kapitálových prostředků a jejich ústřední distribuce dvěma směry: investičním a provozním. Obchodní (znárodněné) banky se soustředí na poskytování provozního úvěru; financování investic má být přikázáno zvláštním investičním ústavům. V této souvislosti nutno zaznamenati snahy o vytvoření Investiční banky, národního podniku s celostátní působností, do níž by byly sloučeny též všechny tři zemské peněžní ústavy. Zemské peněžní ústavy jsou podle svých stanov veřejnými, nevýdělečnými, obecně prospěšnými ústavami. Vůdčí myšlenkou jejich založení byla snaha o podporování nevýdělečného dlouhodobého úvěru hypotečního a komunálního, zejména investičního. Jediným jejich ziskem z těchto úvěrů jest správní příspěvek, který je stanoven v takové výši, aby kryl osobní a věcné náklady. Naproti tomu banky — národní podniky — se musí podle § 11 dekrety pres. rep. ze dne 24. října 1945, č. 102 Sb., o znárodnění akciových bank ve své obchodní činnosti řídití zásadami obchodního podnikání. Po potřebné dotaci rezervního fondu budou přebytky svých výdělků odváděti státu. Vyhovuje proto forma veřejného nevýdělečného ústavu snaze vlády o největší možnou podporu investiční činnosti nejvíce.

Oficiální návrh vládního usnesení navrhuje vládě vytvořiti Investiční banku pouze pro investiční úvěry znárodněným podnikům při zachování zemských peněžních ústavů, jejichž úkolem by zůstalo poskytování ostatních investičních a dlouhodobých úvěrů, zejména dlouhodobých úvěrů emisních.

Karel Křepelka a Lubor Holub.

Zimní a letní čas.

Z úsporných důvodů se posunuje v zimních měsících čas o hodinu zpět a v letních o hodinu napřed proti času střeoevropskému. O zimním čase platí zákon z 21. listopadu 1946 č. 212 Sb., kterým se vláda zmocňuje, aby odchylkou od času střeoevropského zaváděla zimní čas a určovala jeho začátek a konec. V zimním období 1946/1947 použila vláda tohoto zmocnění a vládním nařízením z 27. listopadu 1946 č. 213 Sb. určila počátek zimního času na den 1. prosince o třetí hodině ranní střeoevropského času posunutím hodinových ručiček na druhou hodinu ranní. Konec zimního času byl stanoven na den 23. února 1947 o druhé hodině ranní posunutím hodinových ručiček na třetí hodinu.

Na letní čas se vztahuje zákon ze dne 8. března 1946 č. 54 Sb., který rovněž všeobecně zmocňuje vládu, aby odchylkou od střeoevropského času zaváděla letní čas a stanovila jeho konec. V roce 1946 byl začátek letního času stanoven vládním nařízením z 26. dubna 1946 č. 84 Sb. na 6. květen o 2. hodině ranní a jeho konec vládním nařízením z 1. října 1946 č. 181 Sb. na den 7. října o třetí hodině ranní. Pro rok 1947 byl počátek a konec letního času určen obdobně vládním nařízením z 1. dubna 1947 č. 53 Sb. na den 20. dubna a konec na den 5. října.

Prováděním těchto norem je pověřen ministr vnitra v dohodě se zúčastněnými členy vlády.

Jaroslav Pošvář.

Zisky válečné.

Z-y v-i v užším smyslu rozumíme zisky, které docílily podniky zabývající se výrobou válečného materiálu. Zvětšená podniková aktivita u těchto podniků vede k tomu, že vyvolává a podněcuje výrobu i v jiných výdělečných podnicích. Pak rozumíme v-i z-y veškeré zisky, docílené v souvislosti s válečným zbrojením. Stát potřebuje při vedení války technickými prostředky značné množství válečného materiálu. Takovou válkou byla nesporně poslední válka, která vedle obrovského počtu lidí vyžadovala stejně velkého množství válečného materiálu (střelivo, zbraně, tanky, automobily, vagony atd.). Stát byl postaven před úkol zajistiti si velký počet mužů (hlavní pracovní síly) jednak pro bojiště, jednak pro továrny na výrobu válečného materiálu.